

Stemhulp gemeenteraadsverkiezingen 2018

Te besluiten om:

1. Akkoord te gaan met de aanschaf van een digitale stemhulp.
2. Te kiezen voor de stemhulp Kieskompas.
3. De kosten voor Kieskompas te dekken uit het beschikbare raadsbudget 2017.

Context

Op woensdag 21 maart 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Bij de verkiezingen van 2010 en 2014 heeft Doetinchem haar kiesgerechtigden een stemhulp aangeboden. De gemeente ziet hierbij voor zichzelf een ondersteunende en faciliterende rol. Met een stemhulp bieden wij onze inwoners een goed hulpmiddel om zich te informeren over standpunten van politieke partijen en zo hun keuze voor een partij te kunnen bepalen. Bij eerdere verkiezingen heeft de gemeenteraad gekozen voor Kieskompas, ontwikkeld door de Universiteit van Amsterdam. Er zijn de laatste jaren meerdere aanbieders actief op de markt van de stemhulpen. Onder andere StemWijzer (ontwikkeld door ProDemos), MijnStem (ontwikkeld door Necker van Naem) en MijnStemhulp. Dit zijn inmiddels bekende spelers in die markt. Wij hebben hun producten op een aantal aspecten met elkaar vergeleken. Met ons advies voor de stemhulp Kieskompas kiest Doetinchem voor een kwalitatief goed product en verwachten we veel stemgerechtigden te bereiken.

Argumenten

1.1 Gebruik van een stemhulp geeft inzicht in politieke standpunten

Alle aan de verkiezingen deelnemende partijen leveren input voor de stellingen vanuit hun verkiezingsprogramma. Na zijn keuzes voor de stellingen kan een kiezer doorklikken om verdere achtergrondinformatie bij zijn keuzes op te roepen. Daarmee geeft een stemhulp de kiezer inzicht in de standpunten van de politieke partijen over lokale issues.

2.1 Kieskompas is een kwalitatief goede en betrouwbare stemhulp

De stemhulp Kieskompas heeft inmiddels bij alle verkiezingen sinds 2010 ervaring opgedaan. Op basis van de ervaringen en wetenschappelijk onderzoek is een zeer betrouwbare stemhulp ontwikkeld. Met de online stemhulp is Kieskompas bij verkiezingen in meer dan 40 landen actief. Kieskompas biedt de stemhulp aan voor rond de € 10.000. Belangrijke kenmerken van Kieskompas zijn:

- De methode om te kiezen uit vijf antwoordmogelijkheden (helemaal mee eens - mee eens - neutraal - niet mee eens helemaal niet mee eens) biedt ruimte voor nuances in politieke stellingname.
- Er wordt gewerkt met meerdere stappen om tot stellingen te komen. 1: het achterhalen van relevante onderwerpen in de gemeente; 2: ontwikkeling, formulering en selectie van stellingvragen; 3: plaatsing van politieke partijen op alle stellingen.
- Kiezers worden transparant en volledig geïnformeerd. Men kan per partij inzien met welke issues men het eens of oneens is. Ook kan men achtergrondinformatie (uit de verkiezingsprogramma's) per partij en per stelling bekijken die de positionering van partijen ondersteunt.
- Kieskompas geeft geen dwingend stemadvies. De stemhulp geeft inzicht in de eigen positie van de kiezer ten opzichte van die van politieke partijen. De gebruiker kan zien wat voor hem de belangrijkste issues zijn en welke partij(en) op deze issues de meeste overeenkomsten vertonen met de eigen politieke voorkeuren.
- De afgelopen twee gemeenteraadsverkiezingen heeft Kieskompas ook de stemhulp voor onze gemeente geleverd en is daarbij een goede stemhulp gebleken waar veel Doetinchemmers gebruik van hebben gemaakt (39% van de stemgerechtigden in 2014).

Doetinchem, 1 november 2017

2.2 Kieskompas komt goed uit de vergelijking met andere stemhulpen

Naast Kieskompas hebben we gekeken naar drie andere, bekende stemhulpen: StemWijzer, MijnStem en MijnStemhulp. Om verschillende redenen komt volgens ons KiesKompas goed uit de vergelijking met deze stemhulpen:

- StemWijzer. ProDemos biedt de stemhulp *StemWijzer* aan. Deze stemhulp vertoont grote overeenkomsten met Kieskompas. Belangrijk verschil is dat StemWijzer slechts drie antwoordcategorieën hanteert, waardoor minder nuance mogelijk is. Daarnaast is *StemWijzer* iets duurder.
- MijnStem. Necker van Naem heeft stemhulp *MijnStem* ontwikkeld. Deze aanbieder werkt met het systeem van een basisstemhulp tegen een scherp tarief. Voor de stellingenconferentie en eventuele andere opties als inwonersconsultatie en geotargetting moet apart betaald worden. De samenwerking met NU.nl is onderscheidend ten opzichte van andere aanbieders. Onze inschatting is dat de bekendheid van *MijnStem* kleiner is dan die van *Kieskompas*, waardoor mensen mogelijk minder goed deze stemwijzer zouden kunnen vinden.
- MijnStemhulp. *MijnStemhulp* is een jonge aanbieder in de markt van stemhulpen. Zij zet sterk in op communicatie en interactie met inwoners om tot invulling van de stemhulp te komen. Dit vraagt eerder en meer actie en inzet van politieke partijen. Doel is om zeer ruim van tevoren te beginnen met aandacht te genereren voor de gemeenteraadsverkiezingen. Wij zien de geringe ervaring van deze aanbieder als nadeel.

Voor een vergelijking van deze stemhulpen qua aanbod en kosten verwijzen wij u naar de bijlage.

Kanttekeningen

1.1 Adequate input door partijen bepaalt de succesfactor van de stemhulp

Voor alle vier digitale stemwijzers geldt dat het resultaat beter wordt naarmate de stellingen beter zijn geformuleerd en goed aansluiten bij de belevingswereld van de kiezers. Het goed en op tijd bepalen van de lokale thema's en aanleveren van benodigde input door alle aan de verkiezingen deelnemende partijen is daarvoor cruciaal.

De gemeente kan dit proces faciliteren, maar kan niet inhoudelijk aan deze voorwaarde voldoen.

1.2 Digitalisering van de campagne door partijen beïnvloedt ook het succes

Voor alle stemhulpen geldt dat het succes mede bepaald wordt door een breed palet aan activiteiten en instrumenten die worden ingezet tijdens de campagne. Naarmate partijen zelf ook meer de social media inzetten, uitnodigen tot discussie en oproepen tot gebruik van de stemhulp, zal het aantal mensen dat de stemhulp invult, toenemen.

De gemeentelijke communicatie kan hier uiteraard ook aan bijdragen door middel van Facebook, Twitter en de website. Maar ook hier geldt: de politieke partijen moeten het leeuwendeel doen.

Financiën

De kosten voor aanschaf van de stemhulp Kieskompas bedragen € 9.500.

In de beschikbare raadsbudgetten is nog een financiële ruimte van bijna € 11.000. Dekking van de kosten kan dus vanuit die budgetten plaatsvinden.

Tot slot

Zoals gebruikelijk, wordt u ook geïnformeerd over de andere activiteiten en de planning daarvan, in het kader van gemeentelijke communicatie rond de verkiezingen 2018.

Doetinchem, 1 november 2017

Bijlage

Vergelijking aanbod en kosten van enkele stemhulpen.

De griffier

drs. B.P.M. Janssens

De burgemeester,

mr. M. Boumans MBA MPM

De raad van de gemeente Doetinchem;

gezien het voorstel van griffier en burgemeester over stemhulp gemeenteraadsverkiezingen 2018;

gelet op artikel 108, lid 1, juncto artikel 147, lid 2 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. Akkoord te gaan met de aanschaf van een digitale stemhulp.
2. Te kiezen voor de stemhulp Kieskompas.
3. De kosten voor Kieskompas te dekken uit het beschikbare raadsbudget 2017.

Aldus besloten in zijn vergadering van 9 november 2017,

, griffier

, voorzitter